

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Ion Guzun, Victor Boico,

Mariana Pitic,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, în privința inculpatului

Vasilachi Ion XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare:

instanța de fond: 23.05.2018 - 11.03.2020,

instanța de apel: 13.05.2020 - 02.06.2021,

instanța de recurs: 06.08.2021 - 04.10.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 11 martie 2020, procesul penal privind învinuirea lui Vasilachi Ion, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, din motiv că, fapta constituie o contravenție, prevăzută de art. 78 alin.(2) Cod contravențional.

Procesul contravențional, în privința lui Vasilachi Ion, în comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, a fost încetat, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

2. Instanța de fond a constatat că, de către organul de urmărire penală, Vasilachi I., a fost învinuit de faptul că la 15.01.2018, în jurul orei 17³⁰, aflându-se în domiciliul său situat în s. XXXXX, r-nul XXXXX, în cadrul unui conflict iscat spontan cu XXXXX XXXXX, care în acel timp se afla la el în domiciliu, urmărind omorul intenționat al ultimului ca scop de răzbunare, i-a aplicat o lovitură cu toporul în regiunea capului, partea urechii stângi, organ vital important, cauzându-i leziuni corporale, însă din cauze independente de voința făptuitorului, acțiunile nu și-au produs efectul, pe cale de consecință partea vătămată, supraviețuind.

Instanța a reținut că, inculpatul nu a recunoscut vina și declarat că, când s-a întâmplat cazul, avea ură pe XXXXX XXXXX Acesta i-a zis ca să-i dea o sumă de

bani ca să plece în oraș. Ei erau în stare de ebrietate avansată. El i-a zis că, bani nu are și atunci XXXXX XXXXX a sărit la el la bătaie. Lângă plita din casă se afla un toporaș, cu care tăia lemnele pentru foc. Partea vătămată a luat toporul în mână și s-a făcut că-l lovește, el a apucat toporul să-l smulgă din mână lui XXXXX XXXXX Acesta a tras de topor înapoi, el a scăpat toporul din mână și în acel moment toporul l-a lovit pe XXXXX XXXXX în regiunea urechii stângi și i-a tăiat urechea.

Partea vătămată XXXXX XXXXX, a relatat că, între el și Vasilachi I. s-a iscat o ceartă din motiv că, l-a numit cu cuvinte necenzurate. Ultimul, era cu toporul în mână, deoarece dorea să taie lemne. El s-a gândit că, inculpatul dorește să-i aplice lovituri cu toporul, de aceea a apucat cu ambele mâini de topor și trăgeau unul la altul toporul. ***Vasilachi I. a scăpat toporul din mână și când el l-a tras spre sine, toporul l-a lovit în regiunea urechii, cu partea opusă a tăișului. În rezultatul loviturii i-a fost traumată urechea stângă, după care a chemat salvarea. Totodată, susține declarațiile date la urmărirea penală, că inculpatul i-a aplicat lovitura și nu cum a declarat anterior. Când s-a apropiat de inculpat, acesta l-a lovit, era vis-a-vis unul de altul, toporul era în mâna dreaptă a inculpatului și i-a aplicat lovitura cu muchia toporului la urechea stângă. A observat din lovitură că, l-a lovit cu muchia toporului nu cu tăișul. După aplicarea loviturii, a stat puțin în picioare, apoi a căzut jos din amețală și-a pierdut cunoștința.***

Martorul Platon V. a declarat că între inculpat și XXXXX XXXXX s-a iscat o certă, ei au început a se îmbrânci, iar el s-a speriat și a plecat acasă. Peste vre-o 30 minute la el a venit XXXXX XXXXX și la rugat să sune poliția și salvarea, era plin de sânge, care curgea din regiunea capului. El i-a zis că a fost lovit de inculpat de două ori cu toporul în regiunea urechii.

Conform procesului-verbal din 15.01.2018 și tabelul-foto anexat la el, în cadrul cercetării locului faptei, a fost ridicat un topor cu mâner din lemn cu care Vasilachi I. i-a aplicat o lovitură lui XXXXX XXXXX în regiunea capului.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. xxxxx din 30.01.2018, ***la XXXXX XXXXX s-a constatat, în regiunea pavilionului auricular stâng se determină plagă zdrobită 5 cm., plagă tăiată pe pavilionul auricular stâng, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui obiect tăios, care putea fi lama toporului, posibil în timpul și circumstanțele indicate*** și mai puțin probabil de la căderea liberă a corpului de la propria înălțime, determină o dereglare a sănătății de durată și se califică ca vătămare ușoară.

Instanța a statuat că, coroborând declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX, martorului Platon V. și a inculpatului, precum și concluziile raportului de expertiză judiciară nr. xxxxx din 30.01.2018, se confirmă dincolo de orice dubiu rezonabil, că ***anume de la lovitura lui Vasilachi I. aplicată lui XXXXX XXXXX, cu toporul în partea stângă a capului, s-a produs plaga tăiată pe pavilionul auricular stâng, care se califică ca vătămare ușoară.***

Prin urmare, se fundamentează următoarea stare de fapt, că ***anume inculpatul Vasilachi I., la 15.01.2018, în jurul orei 17³⁰, aflându-se în domiciliul său situat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, în cadrul unui conflict iscat spontan cu XXXXX XXXXX, care în acel timp se afla la el în domiciliu, în cadrul unui conflict cu ultimul, i-a aplicat părții vătămate o lovitură cu toporul în regiunea capului, partea urechii stângi, cauzându-i leziuni corporale ușoare.***

Din toate circumstanțele expuse, rezultă că, ***inculpatul deși a folosit un instrument vulnerant, susceptibil să provoace leziuni grave, adică toporul,***

aplicându-i părții vătămate XXXXX XXXXX, o lovitură în capului în partea stângă la ureche, care este poziționat în regiunea capului și care ar putea fi considerat organ vital a corpului, această lovitură nu a fost de mare intensitate, aspect confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. xxxxx din 30.01.2018, potrivit căruia la XXXXX XXXXX, s-a constatat plagă tăiată pe pavilionul auricular stâng, care determină o dereglare a sănătății de durată și se califică ca vătămare ușoară.

Deci, *din circumstanțele de fapt reținute*, precum că, *inculpatul Vasilachi I. a luat în mână un topor, și când XXXXX XXXXX s-a apucat de topor și-l trăgea la el, Vasilachi I. a scăpat toporul și ca urmare l-a lovit pe XXXXX XXXXX la cap, în partea stângă la ureche, și i-a tăiat-o și ulterior el a încercat să-i acorde primul ajutor medical*, se concluzionează că, inculpatul, nicidecum, nu a avut intenția de a omorî pe partea vătămată.

Astfel, cercetând cumulul de probe administrate, apreciind circumstanțele de fapt, se constată că, *în urma acțiunilor inculpatului, manifestate prin aplicarea loviturii cu toporul în regiunea urechii stângi, părții vătămate XXXXX XXXXX, ultimului i-au fost provocate plagă tăiată pe pavilionul auricular stâng* și după criteriul dereglării sănătății de durată și se califică ca vătămare ușoară. Iar, fapta comisă de Vasilachi I., constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, care presupune, vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății *sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă*.

Totodată, potrivit art. 229 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

În urma efectuării expertizei judiciare nr. xxxxx din 30.01.2018, au fost suportate cheltuieli în mărime de 320 lei și a expertizei judiciare nr. XXXXX din 30.03.2018, au fost suportate cheltuieli în mărime de 9545,82 lei.

Având în vedere, că fapta comisă de Vasilachi I., constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, adică cheltuielile menționate nu erau necesare pentru stabilirea stării de fapt pe caz, astfel, instanța nu va dispune încasarea acestor cheltuieli judiciare de la inculpat.

3. Procurorul în Procuratura raionului Orhei, Oanța Vasile, a declarat apel solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Vasilachi I. să fie condamnat în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal la 10 ani închisoare, cu încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 9927 lei.

Apelantul a invocat că, acuzarea a prezentat suficiente probe importante și decisive pentru calificarea corectă a acțiunilor inculpatului.

În sentință, instanța nu a apreciat nici într-un mod metoda de operare a făptuitorului.

Tentativa de omor poate fi o tentativă întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională. În alte cazuri, tentativa de omor poate fi o tentativă perfectă (terminată), atunci când făptuitorul depune toate eforturile pe care le consideră necesare pentru lipsirea de viață a victimei și care în realitate au fost necesare pentru aceasta, fără ca fapta să-și fi produs efectul.

S-a constatat cu certitudine că, în împrejurările stabilite, inculpatul a acționat cu intenția de a-l omorî pe XXXXX XXXXX, dat fiind faptul că conflictul apărut între cei doi ca un element psihic, ce a contribuit la luarea hotărârii de a acționa, confirmă la

acesta sentimentul de ură față de XXXXX XXXXX și răzbunarea cu el în favoarea surorii sale. Relațiile ostile între inculpat și partea vătămată, se caracterizează prin intensitatea loviturii aplicate părții vătămate, leziuni care condiționată dereglarea sănătății și în baza acestui criteriu, calificându-se ca vătămări ușoare.

Obiectul folosit de către inculpat și partea corpului care a suferit leziunile corporale indică asupra pericolului direct care putea fi provocat părții vătămate (inclusiv decesul), și în acest caz, importante este că făptuitorul a acționat cu intenția e omor, ceea ce a fost dovedit de acuzator.

Modul în care s-a produs lovirea părții vătămate de către inculpat au fost confirmate prin declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX, cât și de raportul de expertiză medico-legală, fiind certă împrejurarea că inculpatul a aplicat o lovitură cu toporul în zona capului părții vătămate, cauzându-i leziuni corporale ușoare. Lovitura cu toporul a fost aplicată cu o mare intensitate, însă din motiv că partea vătămată în acel moment era în mișcare au survenit doar vătămări ușoare.

S-a dovedit că inculpatul a urmărit suprimarea vieții părții vătămate doar dintr-o singură lovitură și a acceptat posibilitatea producerii unui asemenea rezultat, și nu doar a vătămării victimei.

Pentru delimitarea contravenției privind vătămarea corporală de tentativă la infracțiunea de omor, trebuie avute în vedere toate împrejurările în care a fost săvârșită fapta, cum sunt: natura obiectului folosit, intensitatea și efectele loviturilor aplicate de vinovat, zona corpului vizată și consecințele cauzate, inclusiv urmările ce se puteau produce și care au fost cauzele ce au împiedicat rezultatul infracțional.

Prin urmare, la examinarea acestei cauze este important de clarificat datele care se referă la persoana vinovatului și la persoana victimei, precum și la relațiile dintre ele, la comportamentul victimei în timpul comiterii infracțiunii.

Pentru delimitarea infracțiunii de tentativă de omor, de contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, urmează să se țină seama de circumstanțele în care a acționat inculpatul și acțiunile premergătoare acestora.

Latura obiectivă a art. 145 alin. (1) din Codul penal se realizează în scopul „lipsirii de viață a unei persoane”, iar intenția de a lipsi partea vătămată de viață se materializează prin acțiunile inculpatului.

Potrivit jurisprudenței în cauzele penale similare, s-a statuat că intenția de a săvârși omorul se poate deduce din următoarele împrejurări de fapt: folosirea unor mijloace apte de a produce moartea, locul sau regiunea corporală unde s-au aplicat loviturile ori asupra căreia s-a acționat, numărul, intensitatea și repetabilitatea loviturilor ori a altor acte de violență exercitate asupra victimei, perseverența făptuitorului în exercitarea violențelor, natura relațiilor dintre făptuitor și victimă anterioare săvârșirii faptei, particularitățile victimei.

Împrejurările în cauză nu au relevanță în sine primate în mod individual sau invariabil, ci numai de la caz la caz și apreciate în ansamblu.

Din actele cauzei, se constată că inculpatul atacând partea vătămată i-a aplicat o lovitură cu toporul în regiunea capului, care însă i-a cauzat leziuni corporale ușoare lui XXXXX XXXXX, având în vedere că ultimul era în mișcare în timp ce a fost aplicată lovitura, mai mult că în rezultatul altercației dintre cei doi, partea vătămată s-a opus atacului și l-a împins pe inculpat, respectiv intensitatea loviturii a scăzut considerabil, provocând doar vătămări ușoare.

Potrivit raportul de expertiză judiciară nr. xxxxx din 30.01.2018, potrivit căruia la cet. XXXXX XXXXX s-a constat plagă tăiată pe pavilionul auricular stâng, care a

fost provocată de la acțiunea traumatică a unui obiect tăios, care putea fi lama toporului, posibil în timpul și circumstanțele indicate și mai puțin probabil de la căderea liberă a corpului de la propria înălțime, determină o dereglare a sănătății de durată și se califică ca vătămare ușoară.

Conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 15.01.2018 și tabelul-foto anexat la el, a fost ridicat un topor cu mâner din lemn cu care Vasilachi I. i-a aplicat o lovitură în regiunea capului cet. XXXXX XXXXX

Prin urmare, nu trebuie exclusă ipoteza că, adesea, cauzarea unei plăgi poate fi explicată prin forța fizică slabă a făptuitorului, acesta fiind în stare de ebrietate ori prin calitățile vulnerante reduse ale mijlocului sau instrumentului de săvârșire a infracțiunii (care nu a fost ales special de către făptuitor).

De asemenea, lovitura aplicată anume cu toporul și nu cu un alt obiect care se aflau la dispoziția făptuitorului în acel timp își poate găsi explicația în starea de agitație a făptuitorului, în incapacitatea lui de a evalua adecvat situația. Totodată, suferințele victimei nu vor fi deosebite, iar vătămarile corporale pot fi și ușoare, atunci când cauzarea unor vătămări corporale se realizează în timpul altercației și într-un interval de timp relativ scurt, cum a avut loc în cazul respectiv. Acțiunile inculpatului sunt justificate prin starea de agitație a sa și incapacitatea lui de a evalua adecvat situația, or, din materialele cauzei rezultă cu certitudine că înainte de săvârșirea infracțiunii între inculpat și partea vătămată, au avut loc mai multe certuri. Ținând cont de faptul că motivele și metodele infracțiunii săvârșite prin omor au o importanță deosebită pentru aprecierea corectă a celor săvârșite și pentru stabilirea pedepsei, instanța urmează să clarifice în toate cazurile aceste circumstanțe și să le indice în sentință.

În sentința instanței de fond lipsește analiza și aprecierea probelor. Or, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor cauzei sub toate aspectele în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate.

Instanța de fond urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, încadrarea juridică corectă a acțiunilor inculpatului, să verifice și aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să descrie probele puse la baza învinuirii imputate lui Vasilachi I. și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată.

Cheltuieli suportate de către stat la instrumentarea prezentei cauze penale, urmează a se pune pe seama inculpatului doar cheltuielile suportate la efectuarea expertizelor judiciare, valoarea cărora constituie 9.927,29 lei, care se atribuie la trei expertize efectuate la caz.

Nu este clar, reieșind din poziția instanței de judecată, de ce cheltuielile suportate în cadrul investigării prezente cauze penale ar trebuie puse pe seama statului și nu a inculpatului.

Or, conform art. 229 alin (1) Cod de procedură penală, prevede expres că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, apelul a fost admis, casată sentința în latura civilă și pronunțată nouă hotărâre.

De la inculpat s-a încasat cheltuielile judiciare în sumă de 9927, 29 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că, acțiunile inculpatului just au fost recalificate în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional, ca vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății *sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă*.

Tentativa de omor intenționat, este posibilă doar în prezența unei intenții directe, iar din circumstanțele cauzei și în urma cercetării judecătorești, nu a fost constatată existența unei intenții directe a lui Vasilachi I. de a-l lipsi de viață pe XXXXX XXXXX

Totodată, cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime 9927,29 lei, în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare, urmează a fi admisă.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că, instanța de apel nu a apreciat totalitatea probelor care demonstrează vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii.

Astfel, caracterul verosimil al învinuirii se probează prin următoarele circumstanțe de fapt: declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX, martorului Platon V., conținutul procesului-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 15.01.2018, conținutul raportului privind recepționarea informației telefonice despre comiterea unei fapte ilicite înregistrate la IP Orhei, din 15.01.2018, conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 15.01.2018, concluziile raportului de expertiză judiciară nr. xxxxx din 30.01.2018, concluziile raportului de expertiză psihiatrică judiciară nr. XXXXX din 30.03.2018, conținutul procesului-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 28.03.2018 și foto-tabelul anexă.

Ansamblul probatoriu prezentat de partea acuzării cercetat în ședința de judecată, confirmă întru tot vinovăția inculpatului.

Instanța de apel s-a limitat doar la cele reținute de instanța de fond, omițând să se expună asupra argumentelor expuse de acuzator în apelul declarat.

Deși instanța corect a reținut metoda de săvârșire a infracțiunii (aplicarea cu toporul a unei lovituri în cap, regiunea urechii stângi), a încadrat juridic acțiunile acestuia conform urmărilor prejudiciabile, lăsând fără apreciere totală metoda de aplicare a violenței care evidențiază la momentul aplicării, datorită metodei de operare, un pericol real pentru viața și sănătatea victimei.

Tentativa de omor poate fi o tentativă întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională. În alte cazuri, tentativa de omor poate fi o tentativă perfectă (terminată), atunci când făptuitorul depune toate eforturile pe care le consideră necesare pentru lipsirea de viață a victimei și care în realitate au fost necesare pentru aceasta, fără ca fapta să-și fi produs efectul.

S-a constatat cu certitudine că, în împrejurările stabilite, inculpatul a acționat cu intenția de a-l omorî pe XXXXX XXXXX, dat fiind faptul că conflictul apărut între cei doi ca un element psihic, ce a contribuit la luarea hotărârii de a acționa, confirmă la acesta sentimentul de ură față de XXXXX XXXXX și răzbunarea cu el în favoarea surorii sale. Relațiile ostile între inculpat și partea vătămată, se caracterizează prin intensitatea loviturii aplicate părții vătămate, leziuni care condiționată dereglarea sănătății și în baza acestui criteriu, calificându-se ca vătămări ușoare.

Acuzarea a menționat că, în cadrul cercetării judecătorești, nu și-a găsit confirmare fapta constatată de instanța de judecată prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, astfel, lipsind etapele, semnele și împrejurările activității infracționale a vătămării ușoare a integrității corporale, urmând a fi înlăturată justificat și prin argumente temeinice versiunea părții apărării despre necesitatea încadrării acțiunilor lui Vasilachi I. în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Obiectul folosit de către inculpat și partea corpului care a suferit leziunile corporale indică asupra pericolului direct care putea fi provocat părții vătămate (inclusiv decesul), și în acest caz, importante este că făptuitorul a acționat cu intenția de omor, ceea ce a fost dovedit de acuzator.

Modalitatea de agresare fizică a părții vătămate (pericolul pentru viața și sănătatea victimei), au fost confirmate prin declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX, cât și prin raportul de expertiză medico-legală, fiind certă împrejurarea, că inculpatul a aplicat o lovitură cu toporul în zona capului părții vătămate, cauzându-i leziuni corporale ușoare. Lovitura cu toporul a fost aplicată cu o mare intensitate, însă din motiv că partea vătămată în acel moment era în mișcare au survenit doar vătămări ușoare.

S-a dovedit că inculpatul a urmărit suprimarea vieții părții vătămate doar dintr-o singură lovitură și a acceptat posibilitatea producerii unui asemenea rezultat, și nu doar a vătămării victimei.

Prin urmare, contrar celor reținute acuzarea consideră că atât instanța de fond, cât și instanța de apel la adoptarea soluției de recalificare a acțiunilor inculpatului nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, acceptând niște concluzii de ordin general invocate de către partea apărării.

Pentru delimitarea contravenției privind vătămarea corporală de tentativă la infracțiunea de omor, trebuie avute în vedere toate împrejurările în care a fost săvârșită fapta, cum sunt natura obiectului folosit, intensitatea și efectele loviturilor aplicate de vinovat, zona corpului vizată și consecințele cauzate, inclusiv urmările ce se puteau produce și care au fost cauzele e au împiedicat rezultatul infracțional.

Prin urmare, la examinarea acestei cauze este important de clarificat datele care se referi, la persoana vinovatului și la persoana victimei, precum și la relațiile dintre ele, la comportamentul victimei în timpul comiterii infracțiunii.

Tentativa de omor poate fi o tentativă întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională. Pentru delimitarea infracțiunii de tentativă de omor, de contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, urmează să se țină seama de circumstanțele în care a acționat inculpatul și acțiunile premergătoare acestora.

Latura obiectivă a art. 145 alin. (1) Cod penal se realizează în scopul „lipsirii de viața a unei persoane”, iar intenția de a lipsi partea vătămată de viață se materializează prin acțiunile inculpatului.

Potrivit jurisprudenței în cauzele penale similare, s-a statuat că intenția de a săvârși omorî se poate deduce din următoarele împrejurări de fapt: folosirea unor mijloace apte de a produc moartea, locul sau regiunea corporală unde s-au aplicat loviturile ori asupra căreia s-a acționat, numărul, intensitatea și repetabilitatea loviturilor ori a altor acte de violență exercitate asupra victimei, perseverența

făptuitorului în exercitarea violențelor, natura relațiilor dintre făptuitor și victimă anterioare săvârșirii faptei, particularitățile victimei.

Împrejurările în cauză nu au relevanță în sine privite în mod individual sau invariabil, ci numai de la caz la caz și apreciate în ansamblu.

Din probele cercetate s-a constatat, că inculpatul atacând partea vătămată i-a aplicat o lovitură cu toporul în regiunea capului, cauzându-i leziuni corporale ușoare lui XXXXX XXXXX, având în vedere că ultimul era în mișcare în timp ce a fost aplicată lovitura, mai mult că în rezultatul altercației dintre cei doi, partea vătămată s-a opus atacului și l-a împins pe inculpat, respectiv intensitatea loviturii a scăzut considerabil, provocând doar vătămări ușoare.

Potrivit raportul de expertiză judiciară nr. xxxxx din 30.01.2018, la cet. XXXXX XXXXX s-a constatat plagă tăiată pe pavilionul auricular stâng, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui obiect tăios, care putea fi lama toporului, posibil în timpul și circumstanțele indicate și mai puțin probabil de la căderea liberă a corpului de la propria înălțime, determini o dereglare a sănătății de durată și se califică ca vătămare ușoară.

Conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 15.01.2018 și tabelul-foto anexat la el, a fost ridicat un topor cu mâner din lemn cu care Vasilachi I. i-a aplicat o lovitură în regiunea capului cet. XXXXX XXXXX

Prin urmare, nu trebuie exclusă ipoteza că, adesea, cauzarea unei plăgi poate fi explicat prin forța fizică slabă a făptuitorului, acesta fiind în stare de ebrietate ori prin calitățile vulnerate reduse ale mijlocului sau instrumentului de săvârșire a infracțiunii (care nu a fost ales special de către făptuitor).

De asemenea, lovitura aplicată anume cu toporul și nu cu un alt obiect care se aflau la dispoziția făptuitorului în acel timp își poate găsi explicația în starea de agitație a făptuitorului. În incapacitatea lui de a evalua adecvat situația. Totodată, suferințele victimei nu vor fi deosebite, iar vătămarile corporale pot fi și ușoare, atunci când cauzarea unor vătămări corporale se realizează în timpul altercației și într-un interval de timp relativ scurt, cum a avut loc în cazul respectiv. Acțiunile inculpatului sunt justificate prin starea de agitație a sa și incapacitatea lui de a evalua adecvat situația, or, din materialele cauzei rezultă cu certitudine că înainte de săvârșirea infracțiunii între inculpat și partea vătămată, au avut loc mai multe certuri. Ținând cont de faptei că motivele și metodele infracțiunii săvârșite prin omor au o importantă deosebită pentru aprecierea corectă a celor săvârșite și pentru stabilirea pedepsei, instanța urmează să clarifice în toate cazurile aceste circumstanțe și să le indice în sentință.

Mai mult, în contextul dat, acuzarea a mai specificat că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze era important de a analiza minuțios toate probele acumulate la caz. Or, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

În decizia pronunțată lipsește analiza și aprecierea probelor.

Astfel, reieșind din circumstanțele de fapt și de drept ale cazului în coraport cu probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanțele judecătorești de fond și apel și care coroborează între ele, ansamblu de probe din care evident și incontestabil rezultă că, în acțiunile inculpatului există în exclusivitate elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, tentativă de

omor a unei persoane, iar reîncadrarea acțiunilor acestora de către instanța de judecată, este vădit contrară legii și corespunzător nefondată.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. În corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de fond a omis prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului sentinței contestate (*pct. 2. din decizie*):

a) încadrând acțiunile inculpatului conform calificativului - *care a provocat o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă*, a depășit limitele învinuirii formulate, ori, asemenea circumstanțe în fapt și drept nu i-au fost imputate ultimului prin rechizitoriu și nu se regăsesc în raportul de expertiză medico-legală;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, cât și în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării.

Mai mult, lipsește aprecierea declarațiilor părții vătămate (*Vasilachi I. a scăpat toporul din mână și când el l-a tras spre sine, toporul l-a lovit în regiunea urechii...*, *susține declarațiile date la urmărirea penală, că inculpatul i-a aplicat lovitura și nu cum a declarat anterior. Când s-a apropiat de inculpat, acesta l-a lovit, era vis-a-vis unul de altul, toporul era în mâna dreaptă a inculpatului și i-a aplicat lovitura cu muchia toporului la urechea stângă. A observat din lovitură că, l-a lovit cu muchia toporului, nu cu tăișul. După aplicarea loviturii, a stat puțin în picioare, apoi a căzut jos din amețeală și și-a pierdut cunoștința*) cât și ale martorului Platon V. date în cadrul urmăririi penale în raport cu cele oferite în ședința de judecată. Ori, acestea fiind divergente, instanța nu a indicat pe care le-a acceptat și respins, lipsind cu desăvârșire o motivare legală în aspectul vizat.

Pe lângă aceasta, concluziile sumare, neclare și divergente că: *„din toate circumstanțele expuse, rezultă că, inculpatul deși a folosit un instrument vulnerant, susceptibil să provoace leziuni grave, adică toporul, aplicându-i părții vătămate XXXXX XXXXX, o lovitură în capului în partea stângă la ureche, care este poziționat în regiunea capului și care ar putea fi considerat organ vital a corpului, această lovitură nu a fost de mare intensitate, aspect confirmat prin raportul de expertiză judiciară”*, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

c) a descris mai multe fapte considerate ca fiind dovedite, dat care sunt absolut divergente, cum ar fi că: *„...se fundamentează următoarea stare de fapt, că anume inculpatul Vasilachi I., la 15.01.2018, în jurul orei 17³⁰, aflându-se în domiciliul său situat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, în cadrul unui conflict iscat spontan cu XXXXX XXXXX, care în acel timp se afla la el în domiciliu, în cadrul unui conflict cu ultimul, i-a aplicat părții vătămate o lovitură cu toporul în regiunea capului, partea urechii stângi, cauzându-i leziuni corporale ușoare...”* și că: *„din circumstanțele de fapt reținute, precum că, inculpatul Vasilachi I. a luat în mână un topor, și când XXXXX XXXXX s-a apucat de topor și-l trăgea la el, Vasilachi I. a scăpat toporul și ca urmare l-a lovit pe XXXXX XXXXX la cap, în partea stângă la ureche, și i-a tăiat-o și ulterior el a încercat să-i acorde primul ajutor medical, se concluzionează că, inculpatul, nicidecum, nu a avut intenția...”*.

Totodată, nu a coroborat probele administrate, în special declarațiile părții vătămate și ale martorului Platon V. date în cadrul urmăririi penale, cât și concluziile din raportul de expertiză judiciară nr. xxxxx din 30.01.2018 că: *„... la XXXXX XXXXX s-a constatat, în regiunea pavilionului auricular stâng se determină plagă zdrobită 5 cm., plagă tăiată pe pavilionul auricular stâng, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui obiect*

tăios, care putea fi lama toporului, posibil în timpul și circumstanțele indicate și...”, cu prevederile art. 27 Cod penal și jurisprudența națională, potrivit căror se consideră tentativă de infracțiune acțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul. Omorul intenționat este lipsirea ilegală și intenționată de viață a unei alte persoane. Moartea poate fi provocată prin orice mijloace sau instrumente, care trebuie să fie apte să producă rezultatul mortal prin ele însele sau prin întrebuițarea lor în anumite moduri, împrejurări sau condiții. Instanța de judecată, soluționând chestiunea de vinovăție în cazul infracțiunilor săvârșite prin omor, urmează să rezulte din cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, să țină cont, în special, de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și a altor leziuni corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, relațiile dintre ei etc. Absența urmării prejudiciabile, adică a morții cerebrale, demonstrează că omorul s-a întrerupt la etapa de tentativă. Tentativa de omor poate fi o tentativă întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională. În alte cazuri, tentativa de omor poate fi o tentativă perfectă (terminată), atunci când făptuitorul depune toate eforturile pe care le consideră necesare pentru lipsirea de viață a victimei și care în realitate au fost necesare pentru aceasta, fără ca fapta să-și fi produs efectul. (Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 24.12.2012, cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (2), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Conform art. 30 și 31 Cod de procedură penală, art. 6 alin. (1¹) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond

urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Ne pronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, indicând că: „...acțiunile inculpatului Vasilachi I. încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, **just au fost recalificate** în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional, ca vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă...”, deci repetându-le întocmai, nu a desființat sentința total și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete și esențiale, de fapt și de drept, neindicând clar și argumentat motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, inclusiv declarațiile inculpatului date la faza urmăririi penale, declarațiile părții vătămate XXXXX XXXXX și ale martorului Platon V. oferite în instanța de fond, procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 15.01.2018, probele scrise de la f.d. 10, 12-13, 25 - 26, 30, 42 - 45, 46 - 48;

d) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul declarat de acuzator, și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5. din prezenta decizie, în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate;

e) potrivit proceselor - verbale ale ședinței judiciare, a început judecarea cauzei completul format din judecătorii S. Vrabii, S. Furdui și A. Spoială, a continuat completul - S. Vrabii, A. Gafton și A. Spoială, apoi completul - S. Cegan, E. Cojocari și A. Spoială, dar au finisat și pronunțat decizia contestată judecătorii I. Bulhac, G. Lîșii și M. Diaconu (*f.d. 235, 241, 258 vol. I; 1, 13, 14, 33 vol. II*).

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorilor S. Furdui, A. Gafton, S. Cegan, E. Cojocari și A. Spoială.

Ori, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în niciun mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind

motive legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Or, particularitățile împrejurărilor relevate pe caz denotă că în acțiunile inculpatului se regăsesc, în mod rezonabil, elementele infracțiunii incriminate prin rechizitoriu.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Dat fiind, că unicul temei legal pentru deținerea în arest a inculpatului - executarea pedepsei cu închisoare, v-a înceta de drept odată cu casarea deciziei de condamnare, contestate, acesta revenind la statutul inculpatului achitat prin sentința Judecătorei Orhei din 11 martie 2020, Vasilachi Ion urmează a fi eliberat din Penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești (*pct. 1 din decizie*).

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2021, în privința inculpatului Vasilachi Ion XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 11 noiembrie 2021.

Președinte
Judecători

Nadejda Toma
Iurie Diaconu
Ion Guzun
Victor Boico
Mariana Pitic